

share your talent
move the world

Betrokken en Wendbaar

Inleiding

Bijzondere periode

Dit strategisch plan is geschreven in een periode waarin we zijn geconfronteerd met een nieuwe werkelijkheid door een besmettelijk en gevaarlijk virus. Het is een bijzondere periode om met de toekomst van de hogeschool bezig te zijn. Terwijl de dagelijkse uitvoering van het (online-) onderwijs en onderzoek veel extra aandacht en inzet vraagt, is het tegelijkertijd belangrijk om onze koers voor de komende jaren te bepalen. Hoe onvoorspelbaar de toekomst ook is, het onderwijs zal door de opgedane ervaring en inzichten uit deze periode blijvend veranderen. De afgelopen decennia hebben we ons ontwikkeld tot een hogeschool met solide kwaliteit en een herkenbaar profiel. Dit plan bouwt voort op deze basis en reeds ingezette lijnen.

Aandacht voor het leefbaar houden van onze regio wordt door de voorspelde krimp en vergrijzing van de bevolking steeds belangrijker. We zien in Noord-Nederland, net als in heel Europa, de tweedeling in de samenleving tussen rijk en arm scherper en zichtbaarder worden. We zijn ook een krachtige, ondernemende regio met Groningen als de gezondste stad van Nederland. De regio is voorloper in de energietransitie, heeft een Europese voorbeeldrol op het gebied van 'active and healthy ageing' en heeft als agrarische regio veel mogelijkheden voor ontwikkeling van de circulaire economie.

Als hogeschool voelen we ons **betrokken** bij deze ontwikkelingen. Via onderwijs, praktijkgericht onderzoek en het stimuleren van innovatie geven we een impuls aan de veerkracht van de regio. De wereld om ons heen is in beweging, daarom willen we als organisatie **wendbaar** zijn om in een tijd waarin we geconfronteerd worden met krimp de goede dingen te blijven doen.

Het plan is geschreven op hoofdlijnen. Uitwerking geven aan het plan is een opdracht aan ons allemaal, waarbij we vertrouwen op ieders creativiteit, openheid en bereidheid om in dialoog steeds met elkaar op zoek te gaan naar hoe dat het beste kan. En als dan blijkt dat het nog beter kan of anders moet, dan doen we dat. 'Betrokken en Wendbaar'. Met die kwaliteiten zien we de toekomst van onze regio en onze hogeschool met vertrouwen tegemoet.

Bij het tot stand komen van dit plan hebben we rijke inbreng gekregen van medewerkers, studenten, medezeggenschap, strategische partners en onze Raad van Toezicht. We zijn allen die aan de totstandkoming van dit strategisch plan hebben meegewerkt zeer erkentelijk.

Dick Pouwels Petra Smeets Annemarie Hannink

Inhoud

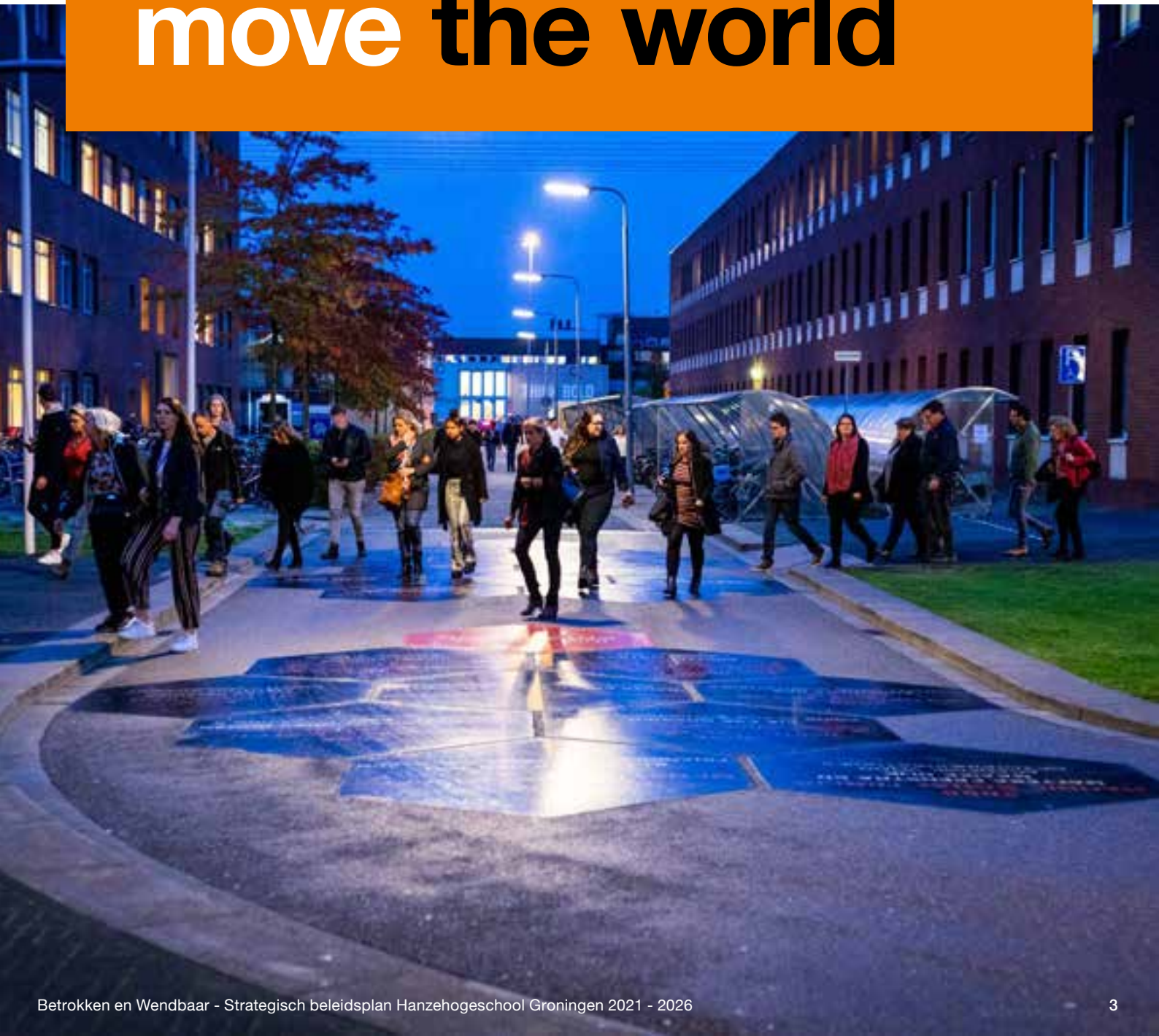
- 1 De Hanzehogeschool Groningen
- 2 Maatschappelijke opdrachten
- 3 Onze ambities
- 4 Samen werken aan onze ambities
- 5 Zo gaan we verder
- 6 Onze verhalen

Wij zijn een engaged university

We willen van betekenis zijn voor de wereld. Samen met partners met dezelfde idealen, wereldwijd, werken we aan vernieuwing en aan een leefbare toekomst. We bouwen mee aan een krachtige regio door actueel onderwijs en praktijkgericht onderzoek. Onze studenten, medewerkers en partners hebben dezelfde motivatie: een bijdrage leveren aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken.

In wisselende leergemeenschappen werken we samen en ontwikkelen we ons een leven lang. Engaged learning noemen we dit. We zijn betrokken en verbonden. We zijn dichtbij, weten wat er speelt en zijn toegankelijk.

share your talent move the world

1

De Hanzehogeschool Groningen is de oudste multisectorale hogeschool van Nederland.

Lees meer:
bit.ly/hanzehogeschool

De Hanzehogeschool Groningen

Meer dan twee eeuwen hoger beroepsonderwijs in Groningen

In 1798 richtten zes vooraanstaande burgers van Groningen de Academie voor Teeken-, Bouw- en Zeevaarkunde op, een academie die met een ononderbroken lijn doorloopt naar de Hanzehogeschool Groningen van nu. De oprichters van de Academie hadden twee eeuwen geleden als doel “zowel aan min- als meervermogenden gelegenheid verschaffen konde om licht verkrijgbaar en geregelder Onderwijs te bekomen”. Deze passage uit de oprichtingsakte benadrukt de maatschappelijke en emanciperende taak van de toenmalige Academie. In deze tekst die meer dan twee eeuwen geleden is opgesteld, klinkt duidelijk de wens om waarde te hebben voor de wereld. De akte spreekt daarnaast van ondernemerschap, ontplooiing, toepassing, nut, bekwaamheid en vakmanschap.

Geworteld in Noord-Nederland in verbinding met de wereld

In de loop der jaren zijn we uitgegroeid tot een brede multisectorale kennisinstelling waarin onderwijs en praktijkgericht onderzoek elkaar versterken. We bieden praktijkgericht onderzoek en kwalitatief hoogwaardig voltijd-, deeltijd- en cursorisch onderwijs aan in vier domeinen: Economie, Mens en Maatschappij, Techniek en Kunsten. Een opleidingsportfolio van leerkracht tot bouwkundige, van fysiotherapeut tot biochemicus, van accountant tot musicus. Relevant voor het bedrijfsleven (groot-, midden- en kleinbedrijf) en organisaties regionaal, nationaal en internationaal. Daar waar eind 18^e eeuw enkele studenten zich meldden met hun tekenmap onder de arm voor de eerste tekenles, zijn inmiddels totaal ruim 31.000 studenten en cursisten onderdeel van de internationale Hanze-gemeenschap.

Onze speerpunten anno 2021: Energie, Healthy Ageing en Ondernemerschap

We zijn als hogeschool leidend in het toepasbaar maken van kennis en innovatie op onze drie speerpunten Energie, Healthy Ageing en Ondernemerschap. Deze speerpunten zijn van meerwaarde voor de regio en worden nationaal en internationaal herkend. Onze Centers of Expertise en kenniscentra vertalen hun specifieke expertise naar onderwijs, praktijkgericht onderzoek en multidisciplinair samenwerken. Dit doen we met partners en in innovatiewerkplaatsen.

De kracht van de doorgaande lijn

In het vorige strategisch plan, Vernieuwen in Verbinding (2016-2020), richtten we ons op de maatschappelijke opdracht om kennis te vertalen naar innovatie in de praktijk. Dit hebben we vormgegeven door onderwijs, onderzoek en beroepspraktijk samen te laten komen in de leergemeenschap.

In deze periode ontwikkelden we samen met partners in de regio innovatiewerkplaatsen waar studenten, docent-onderzoekers en maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en inwoners gezamenlijk werken aan oplossingen voor actuele vraagstukken. We hebben ons portfolio verder uitgebreid met maatschappelijk relevante opleidingen, zoals bijvoorbeeld de associate degree Ervaringsdeskundigheid in zorg en welzijn en de master Energy for Society.

Door de vele verbindingen met overheden, instellingen en bedrijfsleven dragen we als Engaged University bij aan leefbaarheid en brede welvaart in de regio. Dat doen we in internationaal perspectief. We delen de uitkomsten van innovatie en onderzoek in bijvoorbeeld een internationale league van Engaged Universities. Het opdoen van internationale ervaring door Nederlandse studenten en het aantrekken van internationale studenten vinden we onverminderd belangrijk.

Innovatiewerkplaatsen

In een innovatiewerkplaats werken bedrijfsleven, organisaties, studenten, docent-onderzoekers en lectoren samen aan het vinden van antwoorden en oplossingen voor complexe maatschappelijke vraagstukken. Altijd multidisciplinair, altijd gericht op impact op de samenleving. We zijn betrokken bij meer dan 100 innovatiewerkplaatsen verspreid over Noord-Nederland.

In Health Hub Roden werken we samen aan het verbeteren van de kwaliteit van leven dankzij innovatie. Lees meer:

Lees meer:
<http://bit.ly/health-hub-roden>

2

In de innovatiewerkplaats EnTranCe dragen we bij aan het versnellen van de energietransitie.

Lees meer:
bit.ly/iwp-entrance

Maatschappelijke opdrachten

Voor dit strategisch plan hebben we in de hogeschool intensief met elkaar gesproken en nagedacht over de ontwikkelingen in onze maatschappij en wat die voor de hogeschool betekenen. We zien ontwikkelingen die wereldwijd, Europees, nationaal en lokaal spelen. Vraagstukken rond klimaat, energievoorziening en digitalisering van de samenleving.

Er zijn ook vraagstukken die meer regionaal spelen, zoals krimp en daaraan gekoppeld de uitdaging om Noord-Nederland economisch, sociaal en cultureel leefbaar te houden. De voorspelde vergrijzing en de toenemende ongelijkheid in de samenleving vragen om werken aan gezondheid en zorg.

We zien ook de kracht en de potentie van onze regio; kansen in digitale transformatie, circulaire economie,

energietransitie, en Noord-Nederland als voorbeeldregio voor gezondheid en ondernemerschap. Die kansen zullen we samen met het bedrijfsleven, maatschappelijke instellingen, overheid en onderwijspartners benutten.

Onze rol hierin: opleiden van de professionals van morgen en vertalen van nieuwe kennis naar toepasbare en duurzame alternatieven.

Vier maatschappelijke opdrachten staan centraal

De komende strategische periode focussen we ons op vier maatschappelijke opdrachten die direct samenhangen met onze drie speerpunten. We richten ons onderwijs en onderzoek zo in dat we maximaal bijdragen aan deze vier opdrachten.

Versterking van een leefbaar en duurzaam Noord-Nederland

Veerkracht, inclusiviteit en creativiteit zijn belangrijke dragers van leefbaarheid en duurzaamheid. Onze keuze om focus te leggen op een leefbare en duurzame regio sluit aan bij de Europese en regionale aanpak waarin de regio steeds meer gezien wordt als de plek waar een sterke en veerkrachtige samenleving begint. Goed onderwijs, meedoen aan de samenleving, mentaal welbevinden, zingeving en kwaliteit van leven zijn aspecten van deze leefbare en duurzame samenleving. Werkgelegenheid en voorzieningen, bijvoorbeeld in de infrastructuur of in de culturele sector, zijn belangrijke voorwaarden voor brede welvaart in de regio.

We willen vanuit onze expertise en kracht bijdragen aan een regio waarin mensen de kans krijgen zich te ontwikkelen en een maatschappelijke bijdrage te leveren. We werken aan nieuwe concepten die de kracht van de regio inzetten om de uitdagingen het hoofd te bieden. De kracht van de regio wordt verdiept in de volgende twee maatschappelijk opdrachten 'transitie naar een gezonde en actieve samenleving' en 'energietransitie en circulariteit'.

Transitie naar een gezonde en actieve samenleving

Ondanks alle inspanningen zijn in Nederland de gezondheidsverschillen tussen groepen toegenomen. Kansen voor kinderen die opgroeien in gezinnen in arme wijken of streken zijn niet toegenomen. In de coronapandemie zijn versneld de grenzen van de zorgcapaciteit in zicht gekomen, een vraagstuk dat door vergrijzing en afname van de beroepsbevolking de komende decennia zich niet vanzelf oplost. De urgentie van de transitie van zorg naar gezondheid en het belang van preventie en participatie is ongekend groot.

We hebben al een stevige basis in onderwijs en onderzoek gelegd. We verbinden ons nog sterker dan we al doen op dit onderwerp met de maatschappij en dragen bij aan het versnellen van de transitie. Dit vraagt van ons om systematisch en structureel de verbinding te leggen tussen gezondheids- en welzijnsvraagstukken en aanpalende gebieden, zoals de economische aspecten, digitalisering, human capital, om zo voorbereid te zijn op de toekomst.

Energietransitie en circulariteit, duurzaamheid met en voor iedereen

We willen met elkaar leven in een gezonde en duurzame samenleving waarin we efficiënt gebruik maken van grondstoffen en schone energie zonder de mogelijkheden van toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien in het gedrang te laten komen. Dat vergt een transitie in denken en handelen en nieuwe slimme oplossingen in processen en producten. Deze transities vragen onder andere om participatie van burgers en organisaties, technische innovaties, veranderingen in wet- en regelgeving en nieuwe businessmodellen. Het gaat om een voortdurende adaptatie van mens en maatschappij.

We ontwikkelen en onderzoeken oplossingen voor de energietransitie en de transitie naar een economie gebaseerd op groene grondstoffen. Door hoogstaand praktijkgericht onderzoek en onderwijs stimuleren we duurzame innovaties in samenwerking met onze partners. Door praktijkgericht onderzoek, onderwijs en ondernemerschap willen we kennis ontwikkelen en overdragen. We stimuleren bedrijvigheid om deze transities mogelijk te maken en in de nieuwe economie succesvol te zijn. Dit doen we door met onze omgeving een lerende kennissamenleving te vormen. Ondernemend en netwerkgestuurd, aangesloten op de regio.

Digitale transformatie

Slimme digitale systemen verzamelen en analyseren continu grote hoeveelheden data. Daarmee leveren ze nieuwe informatie die ons leven en werk op nog niet voor te stellen manieren gaan veranderen.

We zijn, in onderzoek en onderwijs, bezig met deze transitie: zo werken we aan het toepassen van de nieuwste technologieën, kunstmatige intelligentie en slimme connectiviteit, in en voor de regio. Ook werken we al aan de maatschappelijke en economische gevolgen, zoals digitale geletterdheid en digitaal ondernemen.

De digitale transformatie is een belangrijk onderdeel van de bovenstaande maatschappelijke opdrachten; ons werk en de beroepen waar we voor opleiden zullen structureel en systematisch veranderen, digitalisering zal steeds meer een 'gamechanger' zijn. Er ligt een grote uitdaging: Leven Lang Ontwikkelen wordt steeds belangrijker. Medewerkers in veel sectoren en ook studenten moeten zich meer digitale vaardigheden eigen maken en de veranderingen in de beroepen hebben impact op de inhoud van ons onderwijs.

Onze bijdrage: vanuit vakmanschap en multidisciplinair samenwerken

Bovenstaande maatschappelijke opdrachten hangen onderling samen, zijn verweven met ontwikkelingen elders in de wereld en er zijn veel partijen die in deze ontwikkelingen een rol hebben. Wij richten ons op waar we goed in zijn, waar we ons in onderscheiden en waar we binnen deze ontwikkelingen van toegevoegde waarde zijn. Als brede hogeschool zijn we bij uitstek in staat om verschillende perspectieven te verbinden om te komen tot integrale en nieuwe oplossingen.

Bij de Kunsten zijn we bijvoorbeeld al jaren gewend om oplossingen te vinden buiten de gebaande paden. Nog meer dan voorheen verbinden we de kracht en het vakmanschap van de domeinen Kunsten, Mens en Maatschappij, Economie en Techniek met elkaar en werken we multidisciplinair samen. Daarin zijn we creatief en vernieuwend.

In een wederkerig proces worden we als hogeschool beïnvloed door de vier maatschappelijke opdrachten en dragen we bij aan oplossingen. In die wederkerigheid zijn drie belangrijke pijlers: Leven Lang Ontwikkelen, impact met onze partners en inwoners en een wendbare organisatie. De komende jaren bepalen we, samen met onze partners, welke rol en positie we innemen per maatschappelijke opdracht. Soms zijn we voorloper, soms expert en soms volgend. We zijn altijd verbindend.

De maatschappelijke opdrachten zijn ook een opdracht aan onszelf: we streven er naar onze gebouwen te verwarmen zonder gebruik van aardgas, we zorgen voor een vitale werkomgeving en een gezond werkklimaat zodat we met plezier en gezond ons werk kunnen doen, we geven vorm aan de digitale transformatie in ons onderwijs, en in onze eigen bedrijfsvoering en aan onze organisatorische en professionele ontwikkeling.

Sustainable Development Goals

De Hanzehogeschool omarmt de Sustainable Development Goals (SDG's), die wereldwijd de transitie naar een leefbare en duurzame toekomst stimuleren. We zien in de maatschappelijke opdrachten een vertaling van vijf van de SDG's: 'goede gezondheid en welzijn', 'kwaliteitsonderwijs', 'betaalbare en duurzame energie', 'verantwoorde consumptie en productie' en 'partnerschap om doelstellingen te bereiken'.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN

4 KWALITEITS-ONDERWIJS

7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE

12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE

17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN

3

Ella Groenewoud organiseerde met medestudenten een zomerschool voor kwetsbare leerlingen om corona-achterstanden in te lopen.

Lees meer:
bit.ly/ella-groenewoud

Onze ambities

De vier maatschappelijke opdrachten bepalen de komende strategische periode onze inhoudelijke focus voor onderwijs en onderzoek. Ze zijn leidend voor keuzes in ons onderwijs- en onderzoeksportfolio en bij interne en externe samenwerking. We willen in 2026 onderstaande drie ambities realiseren:

1

We bieden voor iedereen die zich wil ontwikkelen passende leerroutes met erkende kwalificaties

2

We doen praktijkgericht onderzoek met zichtbare impact op onderwijs en samenleving

3

We zijn een lerende, wendbare en toegankelijke organisatie

Deze ambities sluiten aan op de huidige praktijk en gaan vervolgens een stevige stap verder.

We bieden voor iedereen die zich wil ontwikkelen passende leerroutes met erkende kwalificaties

De maatschappelijke transitie vraagt professionals die zich blijvend willen ontwikkelen. Kennis verouderd steeds sneller, beroepen veranderen en er ontstaat behoefte aan nieuwe combinaties van kennis en vaardigheden. Dat betekent dat we flexibele leerroutes inrichten en naast de specifieke discipline, steeds meer multidisciplinair opleiden. We maken daarmee ons onderwijs toegankelijk voor iedereen, ook voor werkende professionals.

We flexibiliseren ons onderwijs passend bij de individuele behoeften van de student en de behoeften van de maatschappij. Studenten kunnen bijvoorbeeld hun studie versnellen of vertragen en kunnen inhoudelijk keuzes maken waarmee zij met een duidelijk profiel de arbeidsmarkt op gaan. We zorgen er ook samen met onderwijspartners in de noordelijke regio voor dat doorstromen en switchen tussen verschillende opleiders eenvoudig is.

Iedereen die een opleiding, cursus of studieonderdeel succesvol afrondt, ontvangt daarvoor een erkende kwalificatie. Daarmee borgen we de door de maatschappij en werkgevers gevraagde kwaliteit en geven we de student de garantie dat het geleerde waarde heeft op de arbeidsmarkt. We werken dit uit in de vorm van bijvoorbeeld microcredentials en certificaten.

We doen praktijkgericht onderzoek met zichtbare impact op onderwijs en samenleving

De maatschappij vraagt om nieuwe toepasbare kennis en innovatie. We willen dat praktijkgericht onderzoek impact heeft op de inhoud van het onderwijs en versnellend werkt op het vinden van oplossingen voor de vier maatschappelijke opdrachten. Daarom verrichten we praktijkgericht onderzoek dat ons onderwijs verrijkt, continu actueel houdt en vernieuwt.

We betrekken burgers, studenten en maatschappelijke partners bij keuzes in en uitvoering van ons praktijkgericht onderzoek en dragen bij aan het oplossen van praktijkvraagstukken.

Op onze speerpunten Energie, Healthy Ageing en Ondernemerschap zijn we leidend in het toepasbaar maken van kennis en innovatie. We dragen op deze wijze bij aan de ontwikkeling van brede welvaart en versterking van de noordelijke economie en de maatschappij, en zijn een erkende en vanzelfsprekende partner bij het ontwikkelen en realiseren van regionale en Europese agenda's.

Lees meer over dit project op pagina 30.

We zijn een lerende, wendbare en toegankelijke organisatie

Onze omgeving verandert snel en de complexiteit neemt toe. We zullen als organisatie wendbaar moeten zijn om ons te kunnen verhouden tot en waar nodig aan te passen aan veranderingen. Wendbaarheid vraagt dat we open staan voor nieuwe ontwikkelingen, leren, en toegankelijk zijn voor mensen en organisaties die een beroep op ons doen of nieuwe impulsen geven. In een cultuur van dialoog en samen leren richten we ons op voortdurende ontwikkeling van alle medewerkers, passend bij wat nodig is voor het waarmaken van de ambities.

Waar nodig zullen we structuren en systemen aanpassen om flexibiliteit, kwaliteit en samenwerking intern en extern te bevorderen. We zorgen ervoor dat we toegankelijk zijn voor wie met ons wil samenwerken en geven antwoord op vragen uit de praktijk.

Medewerkers van de Hanzehogeschool
tijdens de Onderwijs Inspiratiedag in april 2019.

4

Sara Gonzalez-Pastor laat muziek een medicijn zijn.

Lees meer:
bit.ly/sara-gonzalez-pastor

Samen werken aan onze **ambities**

Onze ambities moeten leiden tot betekenisvolle resultaten voor onze studenten, de maatschappij en onszelf. Dat lukt alleen als we samen de schouders er onder zetten. Ieder vanuit zijn eigen rol en in gesprek met elkaar. We vinden het belangrijk dat onze medewerkers en onze studenten handelen in de geest van onze vier kernwaarden: individuele ontplooiing, respect en actieve tolerantie, ondernemend, verantwoordelijk. We beschrijven hieronder voor onze studenten, de maatschappij en voor onszelf waar we aan werken.

Wat betekent werken aan onze ambities voor studenten?

Met studenten bedoelen we iedereen die aan onze hogeschool wil leren: startende en ervaren professional, student en cursist.

- We investeren in tijd en kwaliteit om studenten tijdens hun leerroute te begeleiden en bieden keuzemogelijkheden in inhoud, tempo en plaats van leren. Keuzes die altijd aansluiten bij de ontwikkelingen in de arbeidsmarkt. We verwachten van de student een open houding en de bereidheid om weloverwogen keuzes te maken.
- Met doorlopende leerlijnen van Ad's, bachelors tot masters en Professional Doctorates en met cursorisch onderwijs hebben studenten vele ontwikkelingsmogelijkheden. De student ervaart tevens dat leerroutes niet ophouden bij de poorten van onze hogeschool.
- Studenten in voltijd-, deeltijd- en duaal onderwijs en cursisten leren van elkaar doordat we schotten tussen onderwijsroutes wegnemen.
- We werken in uitdagende en kleinschalige leergemeenschappen waarin studenten zich kunnen ontwikkelen tot professional en zich door de medewerkers en elkaar gezien, erkend en herkend weten.
- Vanuit het vakmanschap van de eigen discipline werken studenten van uiteenlopende opleidingen samen aan oplossingen voor vragen uit de praktijk. Dat gebeurt binnen actuele onderwijs- en onderzoeksprogramma's. We verwachten van studenten een actieve rol in het samenwerken, het ontwikkelen en inbrengen van het eigen vakmanschap en de openheid om te leren van andere disciplines.

Wat betekent werken aan onze ambities voor de maatschappij?

De maatschappij vertegenwoordigt alle stakeholders met wie we impact creëren; denk hierbij aan bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, overheden en burgers.

- We bieden toegankelijke en actuele programma's voor leven lang ontwikkelen en realiseren erkende kwalificaties die relevant zijn voor de arbeidsmarkt. We verwachten van het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en overheden dat zij inhoudelijk bijdragen aan de ontwikkeling van deze programma's en meedenken in het vormgeven van erkenning van kwalificaties.
- De maatschappij, burgers en het werkveld, ervaart en waardeert dat onze studenten, medewerkers en alumni werken aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.
- We geven vorm aan ontwikkeling van de regio door vanuit de hogeschool en vanuit partners te investeren in deelname aan onderzoek, innovatiewerkplaatsen en uitwisseling.
- We zijn samen met partners uit de praktijk verantwoordelijk voor doorlopende ontwikkeling en actualisatie van ons onderwijs en praktijkgericht onderzoek zodat we professionals opleiden die bijdragen aan de maatschappij. We vragen van onze partners hierin een actieve bijdrage en staan open voor impulsen en adviezen.
- We maken afspraken met onderwijspartners over het onderwijs- en onderzoeksportfolio voor Noord-Nederland. We doen dit onder andere in het samenwerkingsverband 'Universiteit van het Noorden'.

In de Fraeylemaborg in Slochteren meten we met sensoren de impact van aardbevingen.

Lees meer:
bit.ly/sensor-fraeylemaborg

Wat betekent werken aan de ambities voor onszelf?

Onder onszelf verstaan we de Hanzehogeschool als organisatie en alle medewerkers: van docent tot lector, van facilitair medewerker tot bestuurder, van stafbureau tot kenniscentrum.

- We staan voor een continue veranderopgave die we oppakken in voortdurende dialoog met elkaar. We vragen van iedereen hierin een actieve bijdrage, open houding en bereidheid om verder te kijken dan de eigen rol en het eigen organisatieonderdeel.
- We nemen verantwoordelijkheid en eigenaarschap voor ons dagelijks werk en voor onze professionele ontwikkeling. We verwachten daarin van iedereen persoonlijk leiderschap. Daarnaast ontwikkelen we een bij de ambities passende stijl van leidinggeven.
- We hebben op alle niveaus aandacht voor een gezonde balans tussen werkdruk en onze ambities. Samen geven we vorm aan een vitale, uitdagende en plezierige werkomgeving.
- We bouwen samen aan een cultuur van onderling vertrouwen, waarin we een goede balans vinden tussen verantwoordelijkheid nemen en verantwoording afleggen. We maken werk van teamwork en zorg voor elkaar.

5

Artist impression
verbouw Zernikeplein 7.

Meer informatie:
bit.ly/verbouw-zp7

Zo gaan we verder

We willen onze ambities in 2026 gerealiseerd hebben. We hebben dit plan bewust op hoofdlijnen geschreven om wendbaar en responsief te kunnen zijn. De timing, uitwerking en concrete invulling zullen we verder vormgeven in de uitvoeringsagenda van de komende jaren.

Omdat vraagstukken vaak vragen om multidisciplinaire oplossingen, werken we nadrukkelijk aan flexibele inzet van onze medewerkers. Dit doen we ook over de grenzen van organisatieonderdelen heen. Daarom investeren we in medewerkers om vaardigheden te ontwikkelen om over grenzen heen te denken en te werken.

Voor het flexibiliseren van onderwijs is een ondersteunend programma ingericht waarin ook aandacht zal zijn voor het ontwikkelen van erkende kwalificaties. We zullen samen met partners lobbyen om naast de erkenning van diploma's ook civiel effect van onderdelen van opleidingen of cursussen te bewerkstelligen.

Een stevige kwalitatieve basis is het uitgangspunt voor onze ambities. Deze basis houden we op orde en monitoren we aan de hand van bestaande basisindicatoren. Daarnaast ontwikkelen we voor de voortgang van onze ambities aanvullende strategische kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. We gaan daarmee concreet maken wat de gewenste en haalbare impact van onderwijs en onderzoek in de vier maatschappelijke opdrachten is.

Onze aanpak is lerend, onderzoekend en ondernemend; we werken met pilots en experimenten. Afhankelijk van de inhoud doen we dit hogeschoolbreed, met enkele opleidingen of onderdelen gezamenlijk of in één organisatieonderdeel. We sluiten daarbij aan op reeds ingezette ontwikkelingen zoals flexibilisering en de drie investeringslijnen van de kwaliteitsafspraken: studentbegeleiding- en welzijn, ontwikkeling van medewerkers en passende en goede onderwijsfaciliteiten.

In de context van onze verbeter- en verantwoordingscyclus vragen we de organisatieonderdelen de ambities jaarlijks te vertalen naar plannen en afspraken voor de eigen werkzaamheden. Hierbij zijn focus en prioritering belangrijk; niet alles hoeft tegelijk en in hetzelfde tempo. De door de organisatieonderdelen geleverde plannen en afspraken zijn het vertrekpunt voor het periodiek evalueren hoe we als hogeschool op koers liggen bij de uitvoering van het plan.

We kiezen, in lijn met de toenemende dynamiek in de wereld om ons heen, voor een systeem van dynamische monitoring: tussentijdse evaluaties, in vorm en frequentie aangepast aan wat nodig is. De kern is dat we over onze voortgang en resultaten in gesprek blijven met elkaar en continu blijven verbeteren.

Zo gaan we verder.

Samen, lerend, betrokken en wendbaar!

6

Onze
verhalen

Groenbemester, bestrijdingsmiddel én heilzaam voedings-supplement. Het afrikaantje heeft meer in huis dan je denkt. Samen met akkerbouwers, industrie en andere onderzoeksinstituten doet de Hanzehogeschool onderzoek naar de eigenschappen van dit sympathieke perkplantje. Lector Biobased Chemie André Heeres is projectleider van het onderzoek.

Een échte power flower

‘Akkerbouwers kennen het geheim van Tagetes (de wetenschappelijke naam voor het afrikaantje) allang. De teelt ervan zorgt er voor dat in het volgende seizoen gewassen zijn beschermd tegen bodemaaltjes. Boeren hebben daardoor minder chemische bestrijdingsmiddelen nodig en ook bijen zijn dol op Tagetes. Wanneer afrikaantjes worden omgeploegd, zijn ze een uitstekende groenbemester. Het afrikaantje heeft nóg een troef: luteïne, een krachtig antioxidant, afkomstig uit de bloemen van de plant. Het wordt onder meer gebruikt ter bescherming tegen ouderdomsblindheid en huidveroudering. Daarnaast is het een gewilde kleurstof in de voedingsindustrie.’

De bloem als businesscase

‘We hebben gekeken hoe het kweken van afrikaantjes een rendabele businesscase voor akkerbouwers kan worden. De hele keten is vertegenwoordigd: akkerbouwers, bedrijven uit de food en pharma en het ontwikkelingsbedrijf New Business Agrifood. Er ontstonden drie businessmodellen.

Het eerste model: je kunt bloemen verwerken in kippenvoer. Dit zorgt voor eieren met een mooie gele eidooier en een betere structuur. Het tweede model richt zich op het winnen van zuiver luteïne. Het derde businessmodel is een stip aan de horizon. Een fabriek die niet alleen bloemen verwerkt en luteïne wint, maar luteïne ook opwerkt tot een hoogwaardige grondstof voor voedingsmiddelen, farmaceutische producten en diervoeding. Hiermee verhoog je de opbrengst voor de akkerbouwer én je ontwikkelt een hoogwaardige en duurzame chemie in de regio.’

Panorama's

‘Een impuls voor de lokale economie en een duurzaam alternatief voor akkerbouwers. Hoe mooi zou het zijn? Al was het maar om de prachtige panorama's. Velden vol kleurrijke Tagetes, zachtjes wuivend op de Hollandse winden. Het afrikaantje is zo'n sympathiek plantje, wie wordt daar nou niet blij van?’

‘Een impuls voor de lokale economie én een duurzaam alternatief voor akkerbouwers. Hoe mooi zou het zijn?’

André Heeres

Cenk Arpa (29) studeerde afgelopen augustus af op de master New Audiences & Innovative Practice aan het Prins Claus Conservatorium. Zijn scriptie over de empowerment van kansarme jongeren leverde hem de Hannie Schaft Award op voor de beste afstudeerscriptie met maatschappelijke impact.

Positieve impact via muziek

Cenk Arpa

‘Ik ben opgegroeid in Berlijn. Mijn ouders zijn immigranten uit Turkije die keihard werkten om rond te komen. Als jongetje werd ik vaak geconfronteerd met discriminatie van immigranten en kreeg ik de behoefte om kinderen met een etnische achtergrond inzicht te geven in de wereld, zodat ze er met succes doorheen kunnen manoeuvreren.’

Empowerment faciliteren

‘In mijn afstudeeronderzoek wilde ik strategieën ontdekken om impact te creëren op jongeren met verschillende etnische achtergronden via muziek. Dat is mijn grote passie, ik ben zanger en gitarist. In het eerste deel van mijn afstudeerscriptie heb ik theorieën bestudeerd over het leiden van multiculturele groepen via een proces en theorieën over multiculturalisme en etnische diversiteit. Ik heb ook mijn inzichten verdiept in empowerment en hoe ik empowerment kan faciliteren.’

Ik wilde via muziek impact creëren op jongeren met verschillende etnische achtergronden.

‘In het tweede deel van het onderzoek heb ik de theorie in praktijk gebracht bij een organisatie in Berlijn die creatieve workshops aanbiedt aan tussenjaarstudenten. Ik werkte in vijfdaagse sessies met een multiculturele groep aan het schrijven en uitvoeren van een aantal nummers. Ik probeerde groepsvorming te vermijden zodat iedereen een veilig gevoel heeft. Terug in Groningen heb ik mijn aantekeningen geanalyseerd en bepaald welke methoden voor mij werkten. Ik denk dat ik er goed in geslaagd ben mee aan te passen aan de behoeften van de leerlingen en ze zélf het proces in handen te laten nemen.’

Teach First

‘Momenteel werk ik bij Teach First, een niet-gouvernementele organisatie (NGO) die ongelijkheid in het onderwijs aanpakt. Ik bereid kansarme kinderen voor op vervolgonderwijs of een baan. Ik help ze met persoonlijke of schoolgerelateerde problemen. Na de zomer bestaat de kans dat ik sociale interventies met muziek kan uitvoeren. Dan kan ik de methoden uit mijn onderzoek doorontwikkelen.’

Jenny Laninga had haar eigen kapsalon in Bedum. Toen ze steeds meer vluchtelingen in haar dorp zag die nauwelijks verbinding hadden met Bedumers, wilde ze daar iets aan doen. Ze volgde haar hart en begon met de deeltijdopleiding Social Work.

Van kapsalon naar Colourful

Verbinden

‘Toen mijn jongste dochter als vrijwilliger voor Humanitas een Somalisch jongetje voorlas, werd ik gegrepen door haar verhalen over de gastvrijheid van het gezin. Ik besepte dat ik hier steeds meer vluchtelingen zag en dat niemand ze aansprak. Die drempel ervoer ik ook, maar ik voelde tegelijkertijd een sterke behoefte om mensen te verbinden. Die kans kreeg ik tijdens de kunst- en cultuurmarkt Mooi Bedum, waar ik migranten hun trots en talent kon laten delen. Door het enthousiasme vanuit allerlei hoeken heb ik de stichting Colourful Het Hogeland opgericht. Deze heeft tot doel dat mensen met een migratie-achtergrond zich hier thuis gaan voelen.’

‘Stichting Colourful Het Hogeland heeft tot doel dat mensen met een migratie-achtergrond zich hier thuis gaan voelen.’

Jenny Laninga

Flexibele modules

‘Op een gegeven moment merkte ik dat ik bagage miste om beter te kunnen onderbouwen wat Colourful de samenleving kan opleveren. Als kapper ben je een halve sociaal werker, maar bijvoorbeeld het aanvragen van subsidies was een hele uitdaging.’

Ook zag ik drempels om op mijn 51ste aan een hbo-opleiding te beginnen. Ik kon een 21+ toelatings-assessment doen omdat ik geen havodiploma had. De flexibele modules haalden me echt over de streep, want de kapsalon en Colourful kon ik ernaast blijven doen. Waar een jonge student eerst de theorie bestudeert en daarna de praktijk in gaat, bestudeer ik de theorie via mijn dagelijkse praktijk. Dat leert makkelijk. Mijn propedeuse heb ik cum laude gehaald. Omdat mijn werkplek ook mijn leerplek is, kan ik de versnelde route doen: drie in plaats van vier jaar.

‘Ik vind het mooi dat ik op latere leeftijd nog de kans heb gekregen om het roer om te gooien en mijn hart te volgen. En dat ik vanuit de opleiding de mogelijkheid en steun krijg om mijn eigen route te bepalen.’

Dennie Jager kreeg tijdens zijn stage als monteur bij Avebe een brommerongeluk. Hierdoor liep hij een volledige dwarslaesie op waardoor hij niet meer kan lopen. Zijn carrière als monteur moest hij opgeven, maar de aardappelgigant uit Veendam wilde de ambitieuze stagiair niet kwijt. Dennie kon als technisch documentalist aan de slag en begon met de deeltijdopleiding Technische Bedrijfskunde.

‘Ik verwacht zo naar de eindstreep door te stomen.’

Dennie Jager

Kop d'r veur

‘Als dat elektriciteitskastje er niet had gestaan, was ik er misschien met een paar schrammen afgekomen. Domme pech dus. De revalidatie was de hardste klap, ik werd bijna depressief. Ik zat in mijn laatste jaar van het Noorderpoort en had een baan als monteur bij Avebe in het vooruitzicht. Ik haalde uiteindelijk toch mijn mbo-diploma en Avebe zei: we willen jou niet kwijt. Dat sleepte me uit het dal. Doorzetten, kop d'r veur! Zo ben ik opgevoed.’

Accepteren

‘Ik kon als technisch documentalist aan de slag. Omdat ik daarvoor andere skills nodig had, mocht ik een opleiding gaan doen. Technische Bedrijfskunde sprak me tijdens de Open Dag direct aan. Ik ben nu derdejaars en het gaat goed, ik haal nu alleen maar dikke voldoende. Het eerste jaar was anders: toen moest ik zo wennen dat ik alles heb moeten herkansen. Overdag werkte ik natuurlijk, dat is best pittig. Mijn docenten hebben me geholpen met een stappenplan om mijn tentamens te halen. Ze hebben me laten zien dat ik in mogelijkheden moet denken, niet in beperkingen en dat ik moet accepteren dat ik niet alles kan. Ik verwacht nu zo naar de eindstreep door te stomen.’

‘Mijn docenten hebben me laten zien dat ik in mogelijkheden moet denken, niet in beperkingen.’

Eigen bedrijf

‘Tijdens de opleiding kreeg ik ook de kans om in de Health Hub Roden een koppeling te maken met mijn eigen project ‘het exoskelet’. Hier kan ik in alle ruimte en vrijheid werken. Ik hoop daar een vervolg aan te kunnen geven als ondernemer, om meer mensen met een dwarslaesie beter te laten lopen. De eerste stappen voor mijn eigen bedrijf heb ik gezet. Wat zou er mooier zijn dan dat ik het vervolgtraject met studenten van de Hanzehogeschool kan doen?’

Tijd voor Toekomst: alle kinderen gelijke kansen

Nikki Jepkema

Voor veel mensen op het Groningse platteland is het vaak moeilijk om hun kinderen mee te laten doen aan sportieve en culturele activiteiten en ze te helpen bij het ontdekken en ontwikkelen van hun talenten. Lang niet iedereen kan dit betalen of organiseren. Om deze trend te doorbreken, investeert de Hanzehogeschool samen met andere organisaties in de jongste generatie van onze provincie. Tijd voor Toekomst heet het initiatief.

Tijd voor Toekomst is een project van de Stichting Openbaar Onderwijs Oost Groningen (SOOOG), Gemeente Oldambt, Huis voor de Sport Groningen, HANNN en de Hanzehogeschool. Nikki Jepkema is vanuit het Instituut voor Sportstudies betrokken bij het project. 'Hoe kunnen we voor basisscholen een dag-programmering vormgeven waarmee leerlingen hun talenten ontwikkelen, voldoende arbeidsmarktperspectief krijgen en een duurzame gezonde en actieve leefstijl ontwikkelen? Het antwoord op die vraag is Tijd voor Toekomst.'

Wetenschappelijke inzichten

Naast het reguliere onderwijsprogramma doen kinderen leuke en leerzame dingen die hen versterken in hun persoonlijke ontwikkeling. Met deze verrijkte schooldag krijgt ieder kind dezelfde kans om zijn of haar talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Samen met partners uit de omgeving van de school worden activiteiten ontplooid op het gebied van sport, cultuur, gezondheid en techniek.

Nikki stelt dat voor echte verandering in dit complexe sociaal-maatschappelijke vraagstuk een *innovatie-ecosysteem* nodig is dat de samenwerking tussen de betrokken partijen makkelijker maakt en stimuleert. 'Op een basisschool in Bad Nieuweschans, waar we een pilot organiseerden, is zo'n ecosysteem: leerkrachten, ouders, lokale partijen, leerlingen, het onderwijs, de gemeente Oldambt en kennisinstellingen zoals de Hanzehogeschool werkten nauw samen bij de totstandkoming hiervan. De betrokkenheid van kennisinstellingen zorgt er ook voor dat de meest recente wetenschappelijke inzichten worden benut in de aanpak.'

'Kinderen maken kennis met dingen waarmee ze anders niet, of veel minder makkelijk, in contact komen. Zo verbreden ze hun horizon.'

Broedplaats van innovatie

De interprofessionele leerafdeling Revalidatie Friesland wordt volledig gerund door studenten van verschillende zorg- en welzijnsopleidingen van de Hanzehogeschool. De leerafdeling is een broedplaats van innovaties op het gebied van zorg en onderwijs in de revalidatiezorg. Inge Wijkamp, hogeschooldocent bij de Academie voor Gezondheidsstudies, was er vanaf het begin bij.

Zes bedden en een kale huiskamer

Inge Wijkamp: 'Met zes bedden, een leeg kantoor, een kale huiskamer, zes patiënten en elf studenten zijn we in september 2019 met de leerafdeling in Beetsterzwaag gestart. We behandelen er vooral patiënten met een 'niet aangeboren hersenletsel', zoals een herseninfarct.'

'De samenwerking in de leerafdeling heeft ook geleid tot internationale verbinding.'

Studenten worden normaliter aan een therapeut gekoppeld. In dit project zijn ze vanaf dag één zelf in de lead. Ze krijgen min of meer de vrije hand, hierdoor ontstaan allerlei nieuwe verbanden en inzichten. De stagiair staat centraal in zijn eigen leerproces én heeft er zelf de regie over.

'De leerafdeling op de locatie Beetsterzwaag vormt het fundament voor veel nieuwe ontwikkelingen. Denk bijvoorbeeld aan het verdiepen van bestaande

Inge Wijkamp

interprofessionele onderwijsactiviteiten, zoals de Interprofessional Skills Day (ISD). Studenten uit verschillende paramedische opleidingen en de Academie voor Verpleegkunde werken daar aan zorggerelateerde opdrachten. Door die samenwerking is het mogelijk om revalidatiepatiënten een actieve rol te laten spelen tijdens deze dag.'

Internationale verbinding

'De samenwerking in de leerafdeling heeft ook geleid tot internationale verbinding. In het Erasmus+ project *Interprofessionalism in action! Aligning interprofessional education and collaboration in practice, using promising regional experiences for international exchange* werken de Hanzehogeschool en Revalidatie Friesland sinds 1 januari met een aantal Europese partners samen op het gebied van interprofessionele onderwijsinnovatie in het revalidatiedomein. En inmiddels worden ook de eerste contouren voor een leerafdeling op het Wiebenga zichtbaar.'

Charlotte Wekker is altijd strijdbaar als het gaat over racisme, inclusie en diversiteit. Ze is actief voor Black Lives Matter en initiatiefnemer van Dear White Groningen. De docent-onderzoeker bij de Academie voor Sociale Studies meent: 'Studenten van kleur willen gezien worden.'

'Door geen kleur te bekennen, isoleer je mensen.'

Charlotte Wekker

'Met collega's werk ik aan een boekje waarin studenten van alle kleuren, ook witte, worden geïnterviewd. Je denkt al snel, ik discrimineer toch niet? Wees open naar jezelf. Heb ik zwarte vrienden? Zie ik een vrouw met een hoofddoek eerder als schoonmaker dan als lector? Witte mensen hebben niet door hoeveel privileges ze hebben, alleen al door waar hun wieg heeft gestaan. Door het thema uit te diepen en door te vragen, creëer je bewustwording, de eerste stap naar meer verantwoord beleid.'

'Studenten van kleur willen gezien worden: gewaardeerd op hun kwaliteiten en ook erkend in hun vaak bijzondere positie.'

Anders Nederlands

'Studenten van kleur willen gezien worden: gewaardeerd op hun kwaliteiten en ook erkend in hun vaak bijzondere positie. Het ligt in de Groninger aard 'kleurenblind' te zijn en het dus niet te benoemen. Maar ondertussen spelen er onder de waterlijn allerlei processen die de ongelijke status op basis van kleur in stand houden. Een student die anders Nederlands praat of schrijft, krijgt van docenten nogal eens te

horen dat hij het hbo-niveau niet aan kan. Het is het waard om hier aandacht voor te hebben, want nu gaat er talent verloren.'

Samen

'Een ander punt is samen het gesprek aangaan. Er is verlegenheid en ongemak bij docenten om door te vragen, en studenten spreken er zelf ook nauwelijks over. Ze hebben de woorden niet om hun boosheid of verdriet te uiten. We voeren het maatschappelijk debat over de multiculturele samenleving vanaf de basisschool, maar het werkelijke gesprek wordt nauwelijks gevoerd.'

Binnen de Academie voor Sociale Studies is racisme een speerpunt. Hanzebreed komt een groep medewerkers van kleur regelmatig samen om ervaringen uit te wisselen en plannen te maken.'

Kleur bekennen

'Kleur bekennen is juist racistisch, hoor je tegenwoordig vaak. Maar door het er niet over te hebben, isoleer je mensen. Ik ben blij dat de Hanzehogeschool niet alleen het debat stimuleert, maar ook het gesprek aangaat zodat we de kracht en de macht krijgen om te veranderen.'

Student Software Engineering Thom van Dijk ontwikkelde samen met studenten van verschillende opleidingen in de Digital Society Hub de Pieperkieker. Dit is een robot die zelfstandig zieke aardappelplanten opspoot.

Thom van Dijk

De Pieperkieker gaat zelfstandig aardappelziektes opsporen

‘De Pieperkieker – Gronings voor aardappelkijker – is een robotkarretje dat zelfstandig door het veld rijdt en per plantje kijkt of het ziek is. Vervolgens wordt de boer via 5G op de hoogte gebracht. We zijn al een heel eind. Onze opdrachtgever, softwarebedrijf ACS uit Leens, had alleen het karretje en de motor. Ik zat bij de eerste lichter van negentien studenten die er van februari tot juni 2020 aan werkten in de innovatiewerkplaats Digital Society Hub.’

Autonoom

‘Mijn opdracht was: laat het robotkarretje autonoom rijden. Eerst heb ik computersystemen voor de besturing met elkaar vergeleken. We kwamen uit op open source hardware die veel flexibiliteit biedt. Daarna hebben we bijpassende software gekozen en aangepast. Ik heb vervolgens de software geschreven waarmee je de gps-gegevens van de robot gebruikt om zelfstandig van A naar B te rijden. Momenteel is de volgende groep bezig met software die obstakels herkent, zoals waterplassen, omgevallen boomstammen en afgewaaid takken. Uiteindelijk moet de robot op basis van gps-gegevens zelf zijn route kiezen.’

Brede samenwerking

‘Het autonoom maken van de robot was één van de deelprojecten. Het prototype van de robot is opnieuw ontworpen door studenten Mechatronica, net als het camerasysteem voor het herkennen van de zieke planten. Het analyseren van de foto's gebeurt via een Artificial Intelligence-systeem. Dit nemen studenten van Software Engineering voor hun rekening. De herkenning van objecten via sensoren was een klus voor studenten Elektrotechniek.’

‘Voordat de robot op de markt is, zijn we wel een paar jaar verder. Het Artificial Intelligence-systeem moet worden getraind door massa's foto's van ziektebeelden in allerlei aardappelrassen in te voeren. Dit moet handmatig, dus is erg tijdrovend. Daarna volgt nog een testfase in de praktijk. De foto's krijgen we van boeren in de omgeving. De samenwerking moet een juridische vorm krijgen en de eigendomsrechten van de foto's moeten worden vastgelegd. Daar werken studenten van HBO-Rechten aan.’

Onderzoek Energierecht innovatiewerkplaats Eemsdelta

Emma Pik

Emma Pik heeft net haar scriptie ingeleverd. De HBO-Rechten-student deed bij innovatiewerkplaats Eemsdelta onderzoek naar regelgeving op het gebied van elektriciteit. De scriptie heeft warme belangstelling van William Moorlag, Tweede Kamerlid en energiespecialist van de PvdA.

‘Mijn onderzoek focust zich op de juridische mogelijkheden die voortkomen uit de Elektriciteitsrichtlijn en de Experimentenregeling. Het komt erop neer dat Europese richtlijnen moeten worden omgezet naar Nederlandse wetgeving. In een notendop: de richtlijn en de regeling moeten worden geïmplementeerd in de Energiewet 1.0, een nieuwe wet die moet leiden tot implementatie van Europese richtlijnen in nationale wetgeving. Europese richtlijnen hebben een deadline, een omzettingstermijn heet dat. Die was op 31 december 2020. Deze deadline is niet gehaald, waardoor de energiewet niet voor 2022 van kracht wordt.

Haperende wetgeving

Het klinkt ingewikkeld, maar het wordt nog ingewikkelder. De Experimentenregeling is in 2018 gestopt omdat in 2020 een nieuw experiment zou starten. Dit experiment is echter afgekeurd door de Raad van State. Dit is een grote strop voor lokale energiecoöperaties omdat zij in deze marges opereren.

Elektriciteit kan niet worden opgeslagen, dus de hoeveelheid op het net moet in balans zijn. Als we te veel energie aan het net leveren, door bijvoorbeeld zonnepanelen, treden er storingen op. Kleinschalige coöperaties kunnen elektriciteit veel beter doorvoeren naar de partij die op dat moment energie nodig heeft. Door haperende wetgeving kan dat nu niet en dat is doodzonde.

‘Kleinschalige coöperaties kunnen elektriciteit veel beter doorvoeren naar de partij die op dat moment energie nodig heeft.’

Dit onderzoek heeft aangetoond dat er beter en zorgvuldiger om moet worden gegaan met het implementeren van Energierecht. Dit met het oog op het belang van lokale energiecoöperaties. Vorige week hield ik een presentatie voor vijftien lokale coöperaties. Zij waren heel blij dat iemand de wet- en regelgeving had uitgezocht. Op verzoek van William Moorlag, energiespecialist van de PvdA, heb ik het onderzoek opgestuurd naar de Commissie van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, met de kans dat de minister erop zal reageren.

Sinds 1995 is de Hanzehogeschool verbonden aan onderwijsinstellingen in lage- en middeninkomen landen. We vinden het belangrijk dat er in deze gebieden kwalitatief goed onderwijs wordt geboden en dat wij als hogeschool daar een bijdrage aan kunnen leveren. In de samenwerking staat wederzijds leren centraal. Zo leveren wij niet alleen een bijdrage aan maatschappelijke opdrachten in de regio maar ook ver weg.

Positieve impact in lage- en middeninkomen landen

HEALCARE Tanzania

De Academie voor Verpleegkunde heeft haar duurzame relatie met verschillende ziekenhuizen en universiteiten in Tanzania omgezet in een meerjarig project. In het Erasmus+ project HEALCARE in Tanzania leren verpleeg- en verloskundigen om op een respectvollere en gelijkwaardige manier zorg te verlenen, conform de richtlijn van het Ministerie van Gezondheid. Joya Smit, lectoraat Verpleegkundige Diagnostiek, is aanvrager en projectleider. Er is werk aan de winkel. In de media lees je verhalen van patiënten die de zorg niet gelijkwaardig vinden en over vrouwen die tijdens een bevalling onheus worden benaderd. Smit: 'En je ziet dat de informatie die patiënten bij ziekenhuisontslag krijgen, vaak niet begrepen wordt. Het aanleren van gezondheidsvaardigheden moet het uitgangspunt worden in de communicatie tussen verpleegkundige en patiënt.'

In het westen doen we veel onderzoek naar Health Literacy, vervolgt Smit. 'Hoe leren we patiënten om goed met hun ziekte om te gaan? Hoe komen ze te weten met welk gedrag ze hun gezondheid kunnen bevorderen? Zulk onderzoek wilden we graag samen met de Rijksuniversiteit Groningen, het Universitair Medisch Centrum Groningen en twee Europese universiteiten in Tanzaniaanse universiteiten en ziekenhuizen doen.' In augustus ontving het project een Erasmus-subsidie van 8.8 ton. 'Dit geld geeft een boost aan de kwaliteit van zorg en de mogelijkheden voor uitwisseling.' bit.ly/heal-care

Hanze Centre for Development Cooperation

Het Hanze Centre for Development Cooperation (HCDC) voerde de afgelopen vijf jaar 16 onderwijsprojecten uit in o.a. Tanzania, Kenia, Oeganda en Indonesië. Curriculumontwikkeling, trainingen didactische vaardigheden, het introduceren van ondernemerschapsonderwijs en het ontwikkelen van gender gerelateerde voorlichtingsmaterialen stond hierbij centraal. Linda Maat (HCDC): 'De betrokkenheid van Hanze-studenten en medewerkers bij onze activiteiten is groot. Studenten en medewerkers helpen bij de fondsenwerving voor de Hanze University Foundation en nemen deel aan uitwisselingsactiviteiten'.

Quote: 'De betrokkenheid van de Hanze-studenten en medewerkers is ook buiten de regio groot.'

Entrepreneurship Centre in Oeganda

Een voorbeeld van een HCDC project is het opzetten van een Entrepreneurship Centre bij de Ugandan Christian University (UCU). Na deelname van docenten van UCU aan onze summerschool 'Doing Business in Europe' raakten ze zo geïnspireerd dat ze direct plannen begonnen te maken voor het opzetten van een ondernemerschapscentrum voor hun eigen studenten en afgestudeerden. Tijdens de opening van het centrum lieten studenten zien welke bedrijfjes ze waren gestart. Maat: 'Iedereen was aanwezig, van burgemeester tot de rector. In de speeches kwam naar voren hoe blij ze waren met de donatie en bovenal met de lange termijn verbinding'. bit.ly/projecten-kaart

Miscanthus of olifantsgras is een gewas dat kansen en voordelen biedt voor de circulaire economie, het milieu en de biodiversiteit in de regio. Op een akker bij Leek is inmiddels anderhalf hectare van dit gewas aangeplant. Studenten en docenten van de Hanzehogeschool zijn intensief bij dit project betrokken.

Miscanthus: een gewas met veel potentie

Met zijn rietachtige stengels en smalle bladeren houdt Miscanthus qua uiterlijk het midden tussen riet en bamboe. Het van oorsprong Aziatische gewas, dat twee meter hoog wordt, wordt ook wel een milieuvriendelijk supergewas genoemd.

Die jubelende kwalificatie is te danken aan de potentiële toepassingsmogelijkheden: Miscanthus is zeer geschikt als plantaardige grondstof voor bioplastics, papier, alternatief katoen, spaan- en vezelplaten, biobrandstof en beton.

Met het project richt initiatiefnemer Green North zich in eerste instantie op het produceren van biologische verpakkingen voor de voedingsindustrie (verduurzamen van de plastic kringloop). Green North werkt samen met Gebiedscoöperatie Westerkwartier (GCWK), een maatschappelijke onderneming

Wobbe Reindersma

die vanuit een innovatiewerkplaats (IWP) aan maatschappelijke en economische vernieuwing in de regio werkt. In de IWP werken studenten, docent-onderzoekers en experts samen met ondernemers, gemeente of dorpsvereniging aan het oplossen van vraagstukken.

‘Er zijn 800 studenten die jaarlijks iets voor de regio doen.’

Diverse schools

Vanuit de IWP wil Green North een regionale Miscanthusketen opzetten, onderzoek doen naar de regionale effecten op biodiversiteit en kijken naar andere toepassingen. Bij deze activiteiten zijn studenten van diverse *schools* van onze hogeschool betrokken, vertelt IWP-manager Wobbe Reindersma. ‘Studenten Bedrijfskunde en Bedrijfseconomie doen onderzoek naar de inrichting van de keten, de financiering en de verdienmodellen. De juridische aspecten worden bekeken door studenten Rechten. Studenten Communicatie en Multimediadesign houden zich bezig met het enthousiasmeren van doelgroepen. We werken nauw samen met het Lectoraat Duurzaam Coöperatief Ondernemen onder leiding van Willem Foorthuis. Al met al zijn er 800 studenten die jaarlijks iets voor het project en dus voor de regio doen. Naast studenten van de Hanzehogeschool leveren ook mbo-studenten een bijdrage.’

Eerste waterstofwijk van Nederland

Ted Wildenberg

Het omzetten van aardgas naar waterstof voor het verwarmen van woningen. Daar gaat het om in het project Waterstof Hoogeveen. De Hanzehogeschool werkte mee aan een blauwdruk waarin alle aspecten van deze energietransitie zijn verwerkt. Van maatschappelijk draagvlak en techniek tot en met economische en juridische zaken. En ook in het vervolgtraject speelt onze hogeschool een rol.

In Hoogeveen verrijst de eerste waterstofwoonwijk van Nederland. Zo'n 80 tot 90 nieuw te bouwen woningen worden voorzien van duurzaam opgewekte waterstof via de gasleiding. Als dit werkt wordt de bestaande naastgelegen wijk, met ruim 1100 woningen, gedeeltelijk of zelfs geheel van het aardgas af gehaald en omgezet naar waterstof dat wordt aangevoerd via de bestaande aardgasleidingen. Het project is een initiatief van HYDROGREENN, een groep overheden, ondernemingen en kennisinstellingen, waaronder EnTranCe, het Centre of Expertise Energy van de Hanzehogeschool.

Niet eerder is de hele keten – van de productie van waterstof tot en met de levering van warmte aan huis – op deze schaal bij elkaar gebracht.

Veelbelovend alternatief

‘Nog niet eerder is de hele keten – van de productie van waterstof tot en met de levering van warmte aan huis – op deze schaal bij elkaar gebracht’, zegt projectteamlid Ted Wildenberg, docent-onderzoeker en expert op het gebied van energietransitie. Voor zijn overstap naar de Hanzehogeschool werkte hij in de olie- en gasector. ‘Op verschillende locaties in Nederland lopen trajecten om waterstof toe te passen, maar deze zijn nog niet zo concreet als in Hoogeveen.’ De blauwdruk voor de duurzame wijk is niet alleen technologisch. Ook de maatschappelijke businesscase en de sociale acceptatie zijn meegenomen. ‘En dan praat je over thema's als: veilige opwekking en opslag van waterstof, eventuele aanpassingen aan de bestaande gasinfrastructuur, mogelijke uitrol naar verschillende delen van het land, ontwikkeling van nieuwe normen en communicatie met bewoners. Waterstof is één van de mogelijkheden om te verduurzamen.’

Bij de opening van waterstofinstallatie HyStock kreeg koning Willem-Alexander een toelichting op de Waterstofwijk Hoogeveen.

Betrokken en Wendbaar

Dit plan is geschreven op hoofdlijnen. Uitwerking geven aan het plan is een opdracht aan ons allemaal, waarbij we vertrouwen op ieders creativiteit, openheid en bereidheid om in dialoog steeds met elkaar op zoek te gaan naar hoe dat het beste kan. 'Betrokken en Wendbaar'. Met die kwaliteiten zien we de toekomst van onze regio en onze hogeschool met vertrouwen tegemoet.

Hanzehogeschool Groningen
Zernikeplein 7
Postbus 30030, 9700 RM Groningen
T (050) 595 55 55
www.hanze.nl

**share your talent.
move the world.**

